

Resurssiviisas li tiekartta

TAVOITTEET ja TOTEUMA 2021

lissä on vuodesta 2012 lähtien etsitty ratkaisuja ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi yhdessä kuntalaisten ja paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa. Toimintaa ohjaa käytännöllinen työkirja "Resurssiviisas li tiekartta", johon kirjataan vuosittain asetetut tavoitteet ja niiden toteutumet.

1 JOHDANTO:

lin kunnanvaltuusto on päättänyt, että Resurssiviisas li -tiekartan tavoitteet ja hallintokuntien toimet viedään vuosittain kunnan talousarvioon. Tavoitteiden ja toimien täyttymistä seurataan Resurssiviisas li -johtoryhmän kokouksissa sekä vuosittaista toteumaa kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

li on mukana seuraavissa yhteistyöverkostoissa:

lin kunnan tavoitteet vuoteen 2050 mennessä:

1. Ei ilmastopäästöjä – Kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastonmuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.
2. Ei jätettä – Kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.
3. Ei ylikulutusta – Kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.

1.1 Vuoden 2021 painopisteet

Resurssiviisas li-johtoryhmä on 25.8.2020 päättänyt, että vuodelle 2021 asetetaan samat painopisteet kuin vuodelle 2020. Päätös perustuu painopisteiden pitkän aikavälin luonteeseen, jolloin tavoitteita ei pystytä saavuttamaan yhden toimintavuoden aikana. Kokouksessa todettiin lisäksi, että uusiakin painopisteitä ja tavoitteita tulee asettaa, että hyvä tekeminen pysyy yllä. Eri hallintokuntien ja toimialojen poikkihallinnollista yhteistyötä tulee vaalia, että tavoitteet saavutetaan. Teemat ovat huomioitu erityispainopistealueina Resurssiviisas li -tiekartassa sekä vuoden 2021 kunnan talousarvion laadinnassa.

lin kiertotalouden ja resurssiviisauden painopisteet vuodelle 2021

- Jätehuolto
- Materiaalien uusiokäyttö
- Jakamistalous

1.2 Toteutetut toimet 2021

Resurssiviisas li- johtoryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana 4 kertaa. Toimintavuoden aikana on toteutettu mm. seuraavia toimia:

- **Kestävän kehityksen tilinpäätös 2016–2020**

- Vuoden 2021 alussa aloitettiin valtuustokauden 2016–2020 kestävän kehityksen tilinpäätöksen valmistelu. Asiakirjaa varten pyydettiin kuntakonsernin hallintokuntia sekä tytäryhtiöitä raportoimaan tarkastelujakson aikana tehtyjä resurssiviisauden toimenpiteitä, joita nostettiin osaksi tilinpäätöstä.
- Asiakirja esitelty kunnanvaltuustolle 19.4.2021. Raportti on luettavissa verkossa:
https://www.ii.fi/sites/ii.fi/files/TIEDOSTOT/ASUMINEN_YMPARISTO/ilmastotoimet/kestava-kehitys-ja-liitteet.pdf

- **Tavarat kiertoon –järjestelmä**

- Tuunataan Työtä –hankkeen myötä on luotu Tavarat kiertoon –järjestelmä (ylläpitäjänä liPaja, tavaratkiertoon@ii.fi). Palvelukokonaisuus tukee lin kunnan resurssiviisauden tavoitteita, edistään erityisesti materiaalitehokkuuden kaistaa.
- Järjestelmää laajennetaan mm. kunnan sähköautojen pesupalveluihin. Lisäksi selvitetään yhteistyömahdollisuuksia Oulunkaaren kanssa. Tulevaisuudessa selvitetään mahdollisuutta avata verkkokauppa esim. kuntalaisille.

- **lin kunta on ollut mukana yhteistyöhankkeissa:**

- Remi: Resurssiviisautoimenpiteiden vaikuttavuuden mittaaminen kestävien kaupunkien johtamisen tukena -hanketta on toteutettu osana FISU-kuntien, Syke, Motiva, YM yhteistyönä. Resurssiviisauden indikaattorihankkeessa työstiin osallistujatahojen kanssa yhteisiä ilmasto- ja ympäristötoimenpiteiden seurantaan liittyviä indikaattoreita
- Reetta: Resurssiviisaan kunnan talous- ja ilmastojohtamisen työkalut ja toimintamallit hanke, yhteistyössä FisU-kunnat, Motiva, Syke, Kuntaliitto, Sitra, YM. Pidemmän aikavälin tavoitteena on vahvistaa kunnan elinvoimaisuutta ja luoda monistettava toimintatapa kunnan talous- ja ilmastojohtamisen integrointiin. Hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan systemaattista toimintatapaa, jolla kytketään ilmastotoimenpiteiden suunnittelun ja toteutuksen johtaminen osaksi kunnan talousjohtamista ja sen prosesseja.

- Reivi: Resurssiviisaiden yritysten ilmastoteot (2019–2020) sekä sen jatkohanke (2020–2021). Hankkeessa pyrittiin kehittämään kunnan ja yritysten välistä yhteistyötä ilmasto ja ympäristöasioissa. Hankkeet ovat saaneet rahoitusta ympäristöministeriön ”Kuntien ilmastoratkaisut” -ohjelmasta. Työn ovat toteuttaneet FisU-palvelukeskus (Suomen ympäristökeskus Syke ja Motiva). Sisällön suunnittelussa ovat olleet mukana myös FisU-kunnat (Finnish Sustainable Communities). Lisätiedot: hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ilmastotyö/Yritysyhteistyö

- **Metsäsuunnitelma vuosille 2021–2030**

lin metsäsuunnitelman tavoitteena oli Suomessakin vielä uuden tyyppisen ravinneneutraalin metsäsuunnitelman laatiminen. Metsäsuunnitelma laadittiin vaadittavineen mittauksineen vuoden 2021 aikana.

- **Luontokunnat-verkosto**

Verkosto tukee kuntia ja kaupunkeja niiden toimissa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja luonnon kestävässä käytössä. Verkostossa on käynnistetty luontoiindikaattorien määrittäminen, joiden pohjalta kunnat ja kaupungit pystyvät määrittämään sekä seuraamaan luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä. Valmistelussa hyödynnetään REMI –hankkeen toimintatapaa, tuloksia ja kokemuksia. Luontoiindikaattorien pohjalta keskusteluun nousi myös luonnon monimuotoisuuden lisääminen uutena kaistana Resurssiviisas li – tiekarttaan.

- **Resurssiviisas kirjasto 2030 tiekartta**

lin kirjasto toimi yhteistyökumppanina Oulun kaupunginkirjaston vetämässä Vastuullinen kirjasto ympäristötietoisuuden edistäjänä - hankkeessa vuosina 2019–2020. Hankkeen tavoitteena oli laatia kirjastoille kestävä kehityksen toimintasuunnitelmat vuoteen 2030 asti.

- **Elämänmuutos pilotti**

1,5 asteen elämäntapa kokeilu. tähän kokeiluun lähti mukaan kymmenkunta iiläistä perhettä. perheet muuttivat elämän tapansa kuukauden ajaksi pyrkien 1,5 asteen mukaiseen elämään. Hiilijaalanjälki mittaukset suoritettiin ennen ja jälkeen kokeilun. kokeilu järjestettiin yhtä aikaa Porin ja Kauniaisten kanssa.

- **Biojätteen erilliskeräys**

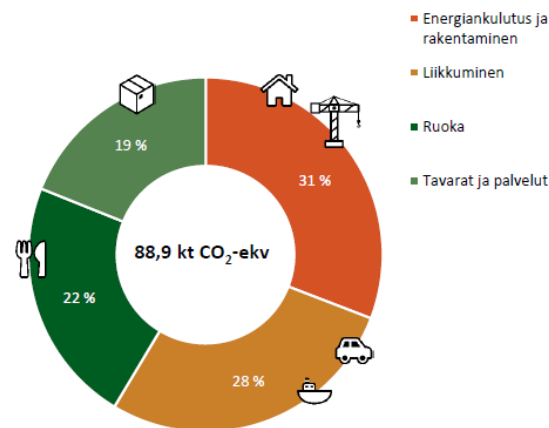
Pilotin veturina toimi Iin Vuokratalot Oy, jonka kaikkiin asuntokiinteistöihin järjestettiin biojätekeräys. Samassa yhteydessä järjestettiin tiedotuskampanja, jossa yksityiset kotitaloudet ja taloyhtiöt taajama alueella kutsuttiin mukaan biojätteen erilliskeräykseen.

- **FISU-verkoston välitavoite**

FISU-verkoston päättävä toimielin, neuvottelukunta, teki päätöksen 14.4.2021 FisU-verkoston verkostokuntien virallisista välitavoitteista. FISU-kuntien toivotaan vievän asian päätettäväksi virallisiin päätöksentekoelementeiksi. Iin kunnanhallitus hyväksyi tavoitteet 17.1.2022. (§ 16)

- **Kulma-pilotti**

Iin kunta osallistui hankkeeseen 15 muun kunnan kanssa. Laskenta suoritettiin vuonna 2021 ja tulokset saatiin tammikuussa 2022. Iin kulutusperusteiset kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2020 yhteensä 88,9 kt CO₂-ekv.

* Vuoden 2020 tietoja on täydennetty aikaisempien vuosien tiedoilla niiden sektoreiden osalta, joista tuoreempaa tietoa ei laskennan aikaan ollut saatavilla. Tällaisia olivat esimerkiksi lämmityksen ja tavarat ja palvelut -sektorin tiedot.

- **IlmastoAreena 20.-21.8.2021**

Micropolis Oy:n koordinoima ja Maaseuturahaston 95 %:sti rahoittama IlmastoAreena järjestettiin toisen kerran Iin Huilingissa. Tapahtuma oli onnistunut, joskin koronapandemia vaikutti osaltaan puhujien ja vierailijoiden kokoonpanoon. Tapahtumaa pystyi seuraamaan myös suorana verkkolähetyksenä.

- **Resurssiviisauden ja talouden johtamisen yhteen kytkentä sekä visualisointi työkalun kehittäminen**

Osana REETTA-hanketta, kehitettiin uusi tietojen keräystapa, jossa yhdistettiin ilmasto- ja taloustavoitteiden koonti samaan taulukkoon. Samaan yhteyteen liitettiin myös REMI-indikaattorit ja muut kunnan käyttämät indikaattorit. Ensimmäisen kerran tätä uutta tapaa on toteutettu vuoden 2022 talousarvion laadinnassa ja sen mallin mukainen tavoite malli on nähtävissä Resurssiviisas li tiekartan tavoitteet 2022 sivuilla. Kestävän kehityksen seuranta työkalu on julkaistu verkkosivuilla: ii.fi/kestava-arki

2. TOIMIALAKOHTAISET TAVOITEET JA TOTEUMAT

Alla olevissa taulukoissa on esitelty toimialakohtaisesti toteuma viiden kaistan avulla.

1. **Energiatuotanto ja -kulutus**

2. **Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne**

3. **Kulutus ja materiaalikierrot**

4. **Ruoantuotanto ja -kulutus**

5. **Vedenkäyttö ja luonnonvedet**

2.1. Energiantuotanto ja kulutus

- Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto
- Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä
- Energiatohokkuus. Tilatehokkuus.

lin tavoitetila 2050

- Uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin
- Suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä
- Uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian
- lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
Energian säästäminen	Toimipisteet sitoutuvat energiansäästösopimuksiin	- toimitilojen kulutus 2020 < 2019 - sopimuksen tehneiden toimipisteiden määrä/toimipisteiden määrä	- Sähkö 7175852kwh/a (v.2020), 7299865kwh/a (v.2021) - Tavoite ei ole edennyt
Elinvoimapalvelut			
Kysyntäjouaston pohjustus ja tiedotus; virtuaalivoimalaratkaisujen, kunnan kiinteistönhallintajärjestelmien ja lin Energian yhteistyön selvitys laskelmineen.		- selvitys	Tavoitteet toteutuneet osin, selvitys kesken.
50/50-mallin koordinointi.	Kannattavuuslaskelma.	- selvitys	Tavoitteet toteutuneet.
Geotermisen energian jatkokartoitus.			Tavoitteet toteutuneet osin, selvitys kesken.
Paikallista-merkin ympäristölupaukset:	Uusia ympäristölupauksia + 20 %.	paikallista –yritykset	Tavoitteet toteutuneet.

Energiatehokkuussopimuksen koordinointi ja energiayhteisön konseptointi.	Energiatehokkuus kuntakonsernissa, yrityksissä ja kotitalouksissa.	energiansäästö	Tavoitteet toteutuneet.
Resurssiviisas li –työn koordinointi.	Kunta toimii ilmastoystävällisesti uuden päästövähennystavoitteen mukaisesti.	CO2-päästövähennys	Tavoitteet toteutuneet.
Sosiaali- ja terveystyö			
Yhteistyössä kunnan kanssa arvioidaan sote-tilojen tehokasta, muuntojoustavaa ja energiatehokasta käyttöä.	Sote-tilat ovat terveet, turvalliset ja tehokkaassa käytössä.	muutokset sote-tilojen kokonaisneliö määrässä	Vähennystä 800 m2.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			
Energian tuotanto ja kulutus paikallisesti tasapainossa.	Tilojen ja materiaalien optimoitu ja energiatehokas käyttö	Energiankulutuksen seuranta yksiköittäin Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmissa yksilöllisiä tavoitteita.	Energiankulutuksen seuranta ei ole saatu vielä toimimaan joillakin kouluilla. Seurataan koulun energiankulutusta (mm. sisälämpötilat), jalkautetaan säästötoimenpiteitä luokkiin. Koulun ja kiinteistönhuollon yhteistyö on aktiivista ja tehokasta. KeKe-tiimit ja ympäristötiimit ohjaavat energiakulutuksen seurantaan. Varhaiskasvatuksessa osittain toteutunut: vesihanoja säädetty, opetettu huolelliseen käsien pesuun ja pieneen lämpimän veden kulutukseen, kierrätetty kalusteita ja välineitä.
Tilat tehokkaassa käytössä		Tilojen käyttöaste päiväkodeissa ja kouluissa	Tilojen käyttöaste koulupäivinä korkea kaikilla kouluilla, iltakäyttöä myös kouluilla paljon. Iltaisin mm. kansalaisopiston ja kuntalaisten toimintaa. Varhaiskasvatuksessa kaikki tilat tehokkaassa, maksimi käytössä, päivittäin ja viikoittain.
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut			
Uudisrakennukset energialuokkaan A	Kunnan rakennusten energiatehokkuus	Energiatehokkuustodistus	Alarannan koulu on energialuokkaa A.
Rakennusvalvonta antaa opastusta ja neuvoja energiataloudelliseen rakentamiseen.	Asuinrakennusten energiatehokkuus	AO-lupien energianluokka vähintään B	Opastusta on annettu.

Kunnan katuväläistys uusitaan energiatehokkaaksi	Energian säästö	Katuväläistuksen elohopeaväläisimä vähenetään 25 %.	Noin 25% katuväläistuksesta muutettu. Yksittäisiä vaihtoja vuosittain noin 100 kpl.
lin ateria- ja puhtauspäalvelut			
Aurinkoenergian tuottaminen kiinteistöjen sähköön käyttöön	Seurataan Merta-keittiön aurinkovoimaloiden sähköntuottoa	Kwh/v	35 870 kWh/v

2.2 Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestävän liikkumisen mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla
- lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit
- lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapäalvelut			
Sähköautojen käytön laajennus kuntalaisille.	Kuntalaiset käyttävät uusia liikkumisen ratkaisuja. Käyttö-/osallistumisaste 5 %.	sähköautoilla ajettut km:t	Korona estää yhteiskokeilujen käynnistymisen.
Kimppakäytikokeilu koronatilanteen salliessa.		liikkumisen kokeilut	Korona esti toiminnan testaamisen suuremmalla joukolla.
Yritysyhteistyö uusiutuvien polttoaineiden tankkauspaisteiden lisäämiseksi.		uusiutuvien polttoaineiden tankkauspaisteet	Tavoitteet toteutuneet.
Uusien asuinalueiden energia- ja jäteratkaisujen tuki.			Tavoitteet toteutuneet.
Sosiaali- ja terveispäalvelut			
Soteen liittyvissä henkilö- ja tavarakuljetuksissa pyritään	Etäyhteyksien ja (sähköisten)	soten yhteiskäyttöautojen hyödyntämisaste	Yhteiskäyttöautoilla (2 kpl) ajettu noin 27 900 km. Korona on vaikuttanut yhteiskäyttöautojen käyttöön, eikä niitä ole

logistiikan tehostamiseen ja vähäpäästöisyyteen.	yhteiskäyttöautojen ja yhteiskyytien		käytetty vuonna 2021 niin laajasti esimerkiksi etätyökäytäntöjen takia.
Hyödynnetään esim. palveluliikenteen uudet mahdollisuudet ja kumppanuudet kuljetuksissa.	hyödyntäminen vahvistuu. Lähde-puiston rakentaminen etenee.	sote-palveluihin liittyvät henkilöstön ja asiakkaiden matkat	
Luontoympäristö ja lähivirkistysalueet toimivat osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.		kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän mittarit	Kotihoidossa on käytössä toiminnanohjausjärjestelmä, jolla seurataan ja optimoidaan työntekijöiden siirtymät. Kotihoidon välitön hoitotyön aika on yli 60 %, mikä osoittaa, että hoitajan työmatkoihin käyttämä aika on optimoitu hyvin pitkien välimatkojen alueella.
		palveluliikenteen käyttöaste	Yhteistyötä päivätoiminnan ja palveluliikenteen välillä tehdään ja toimintaa pyritään sovittamaan liikenteen aikatauluihin. Tämä on vaikuttanut positiivisesti sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämiseen.
Lähde! Taiteesta voimaa arkeen –hankkeessa aloitettu, yhteistyö kunnan kanssa jatkuu.		Lähde! Taiteesta osallisuutta 2020–2023 hankkeen toimenpiteet	Toiminnassa on hyödynnetty luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita, esim. Suvantolan hyvinvointipuisto mahdollisuuksien mukaan.
Lähde! Taiteesta osallisuutta 2020-2023 –hankkeessa mm. Suvantolan hyvinvointipuistoon liittyen.			
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Kaavoituksella täydennetään yhdyskuntarakennetta.	Palveluiden saavutettavuus	Maanhankinta keskusta-alueelta	Vuonna 2020 hyväksyttiin Leipojantien asemakaava ja käynnistettiin Timpurintien asemakaavan laatiminen.
Liikunta ja -virkistysalueet sijoitetaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen.	Autoton liikkuminen	Keskusta-alueiden korkea hoitoluokka	Sikalanjärven lähivirkistysalueen suunnittelu käynnistettiin.
Kunnan puisto- ja talousmetsät hoidetaan metsätaloussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	Luonnon monimuotoisuuden huomiointi ja metsien hiilinielujen kasvattaminen	Hiilinielulaskelmat	Suunnitelmaa toteutettu soveltuvin osin.

2.3. Kulutus ja materiaalikierrot

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävä ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

Iin tavoitetila 2050

- Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
Siirtyminen postilähetysten frankeraamisesta valmiiksi maksettuihin kuoriin	Postituskulut pysyvät ennallaan tai vähenevät, vaikka palvelun tuottajat korottaisivat hintoja	kirjekuorten ja postimaksujen hinta 2021 < 2020	Postimaksut 60.161 e (v. 2020), 51.902 e (v. 2021)
Siirtyminen lappupohjaiseen tulostukseen (ts. ei makseta enää laitevuokria)	Kopioinnin vähentäminen	Vertailuluku saadaan vuoden 2020 kopiomääristä	Kopiomäärät 228.957 kpl (v.2020), 236659 kpl (v. 2021)
Elinvoimapaalvelut			
Kiertotalouden CircLab-demonstraatioympäristö Micropoliksella ja laajennus Sääskenharjuun.	CircLab avataan, Sääskenharjun kehittäminen käynnistyy uusia yrityksiä lihin.	CircLabin avaaminen, yritysten lkm	Tavoitteet toteutuneet, kiertotalousalueen selvitystyö käynnissä.
Luontaisten materiaalien korvaaminen ylijäämämateriaaleilla kunnan ja yritysten toiminnassa.	Kiertotaloudesta liiketoimintaa ja kasvua.	Kiertoon saatu ylijäämämateriaali kumppaneilla	Saamassa rahoituksen maakuntaliitolta / EU:ta
Resurssiviisas li -mallin koordinointi.	Kunta toimii resurssiviisaasti ja kiertotaloutta hyödyntäen.	kiertotaloustoimenpiteissä mukana olevien yritysten lkm	Tavoitteet toteutuneet.
Yhteishankintojen koordinointi. tuki lainaamotoiminnan laajenuksessa.		jakamistalouden kokeilut	

Sosiaali- ja terveystyö			
Kierrätys toteutuu myös sote-palveluissa.	Kierrätys lisääntyy sote-yksiköissä.	kierrätystä toteuttavien sote-toimintayksiköiden määrä ja kierrätyksen laajuus	Kierrätystä on pyritty hyödyntämään ja tehostamaan kaikissa toimintayksiköissä. Turhaa tulostusta pyritään välttämään ja vain tarvittavat asiakirjat tulostetaan.
Arvioidaan yhteistyössä kunnan kanssa mahdollisuuksia uusien kulutusmallien hyödyntämiseen.		-mahdollisten uusien kulutusmallien käyttöönotto ja nykyisten mallien hyödyntämistä	Jätteiden lajittelua ja kierrätystä on parannettu ja mahdollisuuksia tähän on kehitetty yhteistyössä kiinteistöistä vastaavan kunnan kanssa.
Opetus- ja varhaiskasvatus			
Yhteishankinnat / kierrättäminen koulujen ja päiväkotien materiaalihankinnoissa, olemassa olevien materiaalien hyödyntäminen.	Kierrätyksen ja kiertotalouden edistäminen.	kierrättämällä hankittujen tavaroiden arvo euroissa	Kouluissa hyödynnetään paljon kierrätettyjä kalusteita. Opetuksessa ja kerhotoiminnassa otetaan huomioon jo koululla olevat materiaalit ja uusiokäytetään niitä. Oppikirjoja kierrätetään mahdollisuuksien mukaan. Koulutarvikkeet hankitaan kilpailutetuilta toimittajilta yhteishankintana. Säästöjen rahallinen arvo vaihtelee kouluittain muutamasta sadasta eurosta noin 1500 euroon lukukaudessa. Varhaiskasvatuksessa sisäistä kierrättämistä kalusteissa ja käyttötarkoituksen ja sijoituspaikan uudelleen harkintaa. Lainataan ylimääräisiä kalusteita myös toisiin päiväkoteihin. Pakkausmateriaali, pahvi, paperi ja tölkit hyödynnetään askarteluissa ja käytetään kierrätysmateriaaleja.
		säästöt euroissa	
	Kiertotalouteen perehtyminen, kestävän kulutuksen tavoitteiden oppiminen	Kierrätysteemaiset tapahtumat, Kiertokaareen tutustumiset	
li-instituutti			
Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille vähintään 6 kulutukseen ja materiaali-kiertoihin liittyvää kurssia. Lisäksi opisto tarjoaa yhteistyössä kirjaston kanssa kestävän kehityksen mukaisia luentoja kaksi.	Tarjota kestävästä kehitystä edistävää kurssitoimintaa. Ympäristö- ja luontoarvojen arvostaminen ja toimiminen ympäristöä arvostaen	osallistuneiden lukumäärä	13 kurssia, 123 osallistujaa
Ympäristötietouden edistäminen kansalaisopiston ja taidekoulun toiminnassa.	Kestävän kehityksen tavoitteiden sisäistäminen ja toimiminen tavoitteiden suuntaisesti.	Kansalaisopiston ja taidekoulun kestävän kehityksen toimintasuunnitelman valmistuminen v. 2021	Sovittu, että instituutti tekee yhteisen

Käynnistetään ekotukihenkilökoulutus.		Ekotukitoiminnan koulutus, osallistujien lkm	Ei toteutunut. Korona vaikuttanut.
Työllistäminen: kunnan irtaimen kierrätys, tuunaus ja käytöstä poistetun materiaalin uusiokäyttö.	Irtaimen kierrätys arkipäiväistä toimintaa, kestävä kehitys	Toiminta laajennetaan myös muille toimijoille	Käytettyjen liikuntavälineiden lainaamotoiminnan suunnittelu kuntalaisille toiminnan käynnistämiseksi alkuvuodesta 2022.
Yhdistyksille tarkoitettujen ääni- ja valo, teltta ym. lainaus	Omaehtoinen tapahtumientuottaminen	Lainauskerrat	5 lainauskertaa. Korona vaikuttanut yhdistysten toimintaan. Tapahtumia ei ole järjestetty.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Jätejakeiden ja kierrätyksen lisääminen kunnan kiinteistöihin	Jätehuollon kehittäminen	Kierrätysasteen nosto	Selvitettävä jätehuoltoyrityksen kanssa miten erilliskeräys onnistuu, ja kiinteistöihin liittyvät uuden jätelain vaatimukset. Kierrätyskokeilun käynnistäminen kunnan kiinteistöissä vuonna 2021, tuloksena osassa kiinteistöjä biojätteen erilliskeräys.
Iin ateria- ja puhtauspalvelut			
Toimitaan yhteistyössä koulujen ja kiinteistöjen kanssa kiinteistöillä tapahtuvassa pienkompostoinnin kokeiluissa.	Kokeilupaikkojen kompostoinnin käytön/täytön seuranta	aloitettuja ja toimivia kokeiluja/vuosi	Uusia paikkoja 0, toiminnassa 3

2.4. Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

Iin tavoitetila 2050

- Ii on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta
- Iissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut			
Kalatalouden yritysysteistyö.	Kalatalous Iissä vahvistuu.	Kalatalouden kehittämisessä mukana olevien yritysten lkm	Tavoitteet toteutuneet. Aloitettu.
Ruokahävikkiweekin koordinointi, lähiruokakampanja.	Tuodaan ruokahävikki ja lähiruoka näkyväksi.	Ruokahävikkikampanjaan osallistuneet kuntalaiset.	

lin ateria- ja puhtauspalvelut			
Seurataan biojätteeseen menevän ruoan määrää kaikissa toimipisteissä.	Testataan koulu- ja päiväkotikiinteistöissä biojätteen erilliskeräystä.	kg/v	33 814 kg/v
Käytetään ruoanvalmistuksessa paikallisia raaka-aineita.	Paikallisten raaka-aineiden käytön osuus.	€/v	n. 193 107€/v
Ylijäämäruoan myynti kasvaa	Markkinointia tehostetaan myynnin kasvattamiseksi.	% ylijäävästä	n. 8,4% myynnistä

2.5. Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luonnotvedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetila 2050

- lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950
- li tunnetaan puhtaiden vesien antimista

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
	Toimipisteet sitoutuvat vedensäästö sopimukseen	Vedenkulutus 2021 < 2020	36475 m3/v (v. 2020), 40039 m3/v (v. 2021), korona vaikuttanut vuoden 2020 kulutukseen
		Sopimuksen tehneiden toimipisteiden määrä/toimipisteiden määrä.	Ei ole viime vuonna lisääntynyt.

Elinvoimapaalvelut			
lijoen yhteistyöverkoston koordinointi ja hankkeiden käynnistys; koskikunnostukset, soiden ennallistaminen ja vesiensuojelukosteikat kärkenä.	lijoen vedenlaatu paranee ja vaelluskalojen avustettu luonnonkierto käynnistyy; tuetaan luonnon monimuotoisuutta, estetään ravinteiden valumista jokeen ja vahvistetaan hiilinieluja.	lijo-sopimuksen edistämistoimet	Tavoitteet toteutuneet, aloitettu.
Kiertotalouden CircLab-ympäristö teollisuuksien sivuvirtojen puhdistukseen ja ravinteiden talteenottoon	CircLabissa käytetään levää ravinteena ja vesien puhdistuksessa.	Puhdistettujen vesien tilavuus ja ravinteiden talteenotto.	Tavoitteet toteutuneet, aloitettu.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Vaelluskalojen lisääntymismahdollisuuksien parantaminen	Virtavesien kunnostaminen	Kunnostettuja koskiosuuksia 10 kpl	Vanhaa omaa kunnostettu 2021. ELY-keskus myönsi avustukset Kuivajoen sekä Olhavanjoen kutualueiden kunnostamisen vaiheen 2 jatkamiseksi. Kuivajoella kunnostetaan seitsemän koskea ja Olhavanjoen osalta laaditaan toimenpidesuunnitelma kunnostamattomille koskipaikoille Oijärvelle asti. Työnjohdon ollessa varattuna muihin projekteihin vaiheen 2 jatkon toteuttaminen siirtyi vuodelta 2021 vuoteen 2022.
Metsäsuunnitelman toteuttaminen	Luonnonvesien ravinnepitoisuuksien lasku	Metsämaanmuokkauksen hehtaarimäärä	Palautettu valmisteluun Khall 29.06.2021 §209

Iin Vesiliikelaitos			
Veden kulutuksen ja jäteveden tuotannon tarkkailu.	Tuotettujen vesimäärien suhde laskutettuihin määriin: talousvesi 1,2 ja jätevesi 1,3.	Toteutuneiden vesimäärien suhde laskutukseen.	Talousvesi 1,25 (tavoite 1,2), Jätevesi 1,48 (tavoite 1,3)
Viemäriverkoston laajentaminen	Uutta jv-verkostoa 1,5 km	km / vuosi	Ei laajennuksia
Verkostojen saneeraus	Vj 1 km ja jv 1,5 km	km / vuosi	Vj 2,41 km ja jv 2,51 km

